

Muzeum Marynarki Wojennej w Gdyni

19 WRZEŚNIA 1939 - UPADEK KĘPY OKSYWSKIEJ (19.09.1939)

Jedną z najważniejszych bitew września 1939 roku na Pomorzu była bohaterska obrona Kępy Oksywskiej, stanowiąca ostatni akt walk Lądowej Obrony Wybrzeża. Od 1 września na lądzie toczono nieprzerwanie zacięte walki obronne. Przewaga wroga była przytłaczająca, sytuację pogarszał fakt odcięcia terenów północnych Polski od reszty kraju po stopniowym wycofaniu się Armii Pomorze między 4 a 8 września. 7 września skapitulowała załoga Westerplatte.

Dowódcy Lądowej Obrony Wybrzeża podlegały wszystkie jednostki lądowe znajdujące się w rejonie Gdyni, mające łącznie 40 dział różnego typu, 34 moździerze i granatniki, 192 ciężkie i 266 ręcznych karabinów maszynowych. Podlegały jej także komisariaty Straży Granicznej.

12 września nakazano odwrót wszystkich polskich oddziałów na Kępę Oksywską. Niemcy zajęli Gdynię 14 września. Kępa Oksywska, górująca nad Gdynią była jedynym miejscem, gdzie można było kontynuować działania bojowe. Ale większość polskich oddziałów na Kępie - w zasadzie poza 2. i tym, co zostało z 1. MPS - były nowo utworzonymi, źle uzbrojonymi i niezgranymi związkami bojowymi. Doskwierał im nie tylko brak umocnień. Brakowało karabinów, opatrunków, saperek i kompasów, co powodowało błędzenie w czasie nocnych walk.

Sytuacja obrońców była krytyczna - znajdowali się pod przeważającym naporem wroga, który prowadził ciągłe naloty i atakował nieustannie ze wsparciem artyleryjskim od strony morza - ścieśniał odcięte oddziały. 19 września Niemcy przeprowadzili ostateczny szturm. Jako pierwszy uległ 3. Batalion Rezerwy. Rozproszone zostało zgrupowanie Sołdkowskiego. Dowódca zgrupowania zginął - oddziały niemieckie doszły do morza, izolując niewielkie siły polskie na Oksywiu. Na odcinku północnym rozbitą został 1. Morski Pułk Strzelców, którego resztki skapitulowały o godz. 16.30. Po wyczerpaniu możliwości obrony, jeszcze tego samego dnia, pułkownik Dąbek wraz z 20 pozostałymi przy nim żołnierzami - głównie oficerami - ruszył do ataku pod Babimi Dołami. Ranny odłamkiem pocisku moździerzowego odebrał sobie życie.

Am Morgen des 1. Sept. 1939 marschieren die Danziger Landespolizei in das Korridorgebiet ein. Foto-Schneke M 111

4. Sept. 1939 Danziger Landespolizei bei der Ein-
nahme von Gdang (jetzt Gdynien). Foto-Schneke

Lądowa Obrona Wybrzeża

Dowódca - płk. Stanisław Dąbek

Szef Sztabu - ppłk dypl. Marian Sołodkowski (od 9 września - mjr dypl. Józef Szerwiński)

Oddział wydzielony „Wejherowo” - ppłk Kazimierz Pruszkowski

Oddział wydzielony „Redłowo” - ppłk Ignacy Szpunar

Batalion Obrony Narodowej „Gdynia I” - mjr Stanisław Zaucha

Oddział Wydzielony „Kartuzy” - kpt. Marian Mordawski

1 Morski Dywizjon Artylerii Przeciwlotniczej - kmdr ppor. Stanisław Jabłoński

Bateria „Canet” - chor. mar. Stanisław Brychcy

Morski Dywizjon Żandarmerii - mjr żand. Władysław Hercok

KALENDARIUM HISTORYCZNE MMW

